

Z á z n a m

z jednání Rady vlády pro záležitosti romské menšiny dne 8. listopadu 2012

Jednání Rady vlády pro záležitosti romské menšiny se konalo dne 8. listopadu 2012 od 13:00 do 16:15 hodin ve Strakově akademii, v zasedacím sále vlády ČR.

PŘÍTOMNÍ ČLENOVÉ RADY:

BALÁŽ Jozef, Mgr.
BALOG Ján
BALOGOVÁ Lenka, Bc. (místopředsedkyně Rady)
BEŇÁK David, Mgr.
BRADOVÁ Jiřina, Bc.
DANIEL Jiří, Bc.
FILOVÁ Božena
HORVÁTHOVÁ Věra, Bc.
KÖTTNEROVÁ Renata, PhDr.
KUROVÁ Lenka, Mgr.
POLÁČKOVÁ Lýdia, Bc.
SLIVKA Roman, Bc.
ŠIMÁČEK Martin, Bc.
ŠIMŮNKOVÁ Monika, Mgr. (výkonná místopředsedkyně Rady)

ZÁSTUPCI S POVĚŘENÍM:

BÍLKOVÁ Marie, Ing. (MF, zástupkyně Ing. Jana GREGORA)
BRZKOVÁ Martina, Bc. (MZ, zástupkyně MUDr. Ferdinanda POLÁKA, Ph. D.)
DANIEL Stanislav, Bc. (Asociace krajů ČR, zástupce JUDr. Michala HAŠKA)
DOBEŠ Jan, Mgr. (MPSV)
FRYČ Jindřich (MŠMT, zástupce Prof. PhDr. Petra FIALY, Ph.D., LL. M.)
JIRÁNEK Radek, Mgr. (MV, zástupce Jana KUBICEHO)
NOVÁČEK Jiří, JUDr. Ing. (MMR, zástupce Ing. Kamila JANKOVSKÉHO)

NEPŘÍTOMNÍ ČLENOVÉ:

BANGA Patrik
NEČAS Petr, RNDr. (předseda Rady)

HOSTÉ:

BAJGAROVÁ Veronika, Ing. Ph. D. (MZV)
BORSKÁ Lucie, Mgr. (MZ)
KALAŠNIKOV Jiří, JUDr. (MZV)
PECHOVÁ Anna, Mgr. (MŠMT)
STÁREK Jakub, Mgr. (MŠMT)
BARŠOVÁ Andrea, Mgr. PhDr. (ÚV)

ZA ODD. KANCELÁŘE RADY VLÁDY ČR PRO ZÁLEŽITOSTI ROMSKÉ MENŠINY A SEKRET. RADY VLÁDY PRO NÁRODNOSTNÍ MENŠINY:

KLÍPA Ondřej, Mgr.
KOŠATKOVÁ Eva, Mgr.
LUDLOVÁ Nikola, Bc.
MARTÍNEK Martin, MA

BOD JEDNÁNÍ Č. 1

ZAHÁJENÍ

Z důvodu nepřítomnosti předsedy Rady vlády pro záležitosti romské menšiny (dále jen „Rada“) se řízení jednání ujala M. Šimůnková, místopředsdkyně Rady, která uvítala přítomné členy a hosty a omluvila pracovní vytíženého předsedu Rady P. Nečase. Spočtením přítomných členů se zjistilo, že Rada je usnášeníschopná.

BOD JEDNÁNÍ Č. 2

PŘEDSTAVENÍ A SCHVÁLENÍ PROGRAMU ZASEDÁNÍ RADY

Členové Rady obdrželi návrh programu předem společně s podkladovými materiály. M. Šimůnková představila program a vyzvala přítomné k případným připomínkám. D. Beňák požádal o doplnění programu o bod *Informace o návrhu struktury státní správy*, která se týká plánovaného přesunu agendy Rady pod jiný správní úřad. Téma bylo včleněno do programu jako nový bod č. 3. M. Šimůnková dala hlasovat o doplněné verzi programu.

PROGRAM ZASEDÁNÍ RADY VLÁDY PRO ZÁLEŽITOSTI ROMSKÉ MENŠINY

1. Zahájení.
2. Představení a schválení programu zasedání Rady.
3. Informace o návrhu struktury státní správy
4. Informace o procesu nominace nových členů.
5. Téma inkluzivní vzdělávání a naplňování požadavků vyplývajících z rozsudku D. H. a ostatní versus ČR.
6. Návrh na změnu Statutu Výboru pro spolupráci se samosprávami a Koncepti romské integrace a návrh na jmenování předsedy a místopředsedy tohoto výboru.
7. Návrh na zřízení dotační pracovní skupiny Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny.
8. Dotační řízení Úřadu vlády ČR na podporu romské integrace.
 - a) Informace o návrhu členů Komise pro hodnocení projektů (Podpora terénní práce, Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce, Podpora koordinátorů pro romské záležitosti).
 - b) Informace o aktuální situaci u dotačních programů RVZRM.
9. Informace o připravovaném rozpočtovém období strukturálních fondů 2014–2020 (Evropský sociální fond).
10. Informace členům Rady (podklady zaslány písemně – na vědomí).
 - a) Aktuality ze zasedání Výborů Rady.
 - i. Monitorovací výbor Agentury pro sociální začleňování.
 - ii. Výbor pro spolupráci se samosprávami a koncepci romské integrace.
 - iii. Výbor pro evropskou platformu začleňování Romů a Dekádu romské inkluze.
 - b) Aktivity Sekce na podporu romské integrace.
 - iv. Panelová diskuze Rovný přístup dětí ke vzdělání (20. září 2012, Praha).
 - v. Seminář zaměřený na romské ženy (18. října 2012, Praha).
 - vi. Výjezdní zasedání krajských koordinátorů pro romské záležitosti (13. a 14. listopadu 2012 v Ústí nad Labem).
 - vii. Setkání zmocněnkyně pro lidská práva s dětmi a aktéry v rozsudku D. H. a ostatní vs. Česká republika (12. listopadu 2012).
 - viii. Konference Agentury pro sociální začleňování.

- ix. Jednání zmocněnkyně pro lidská práva s představiteli médií.
- x. Informace o vývoji situace v ul. Přednádraží v Ostravě a na Šluknovsku.
- c) Mezinárodní lidskoprávní instrumenty.
 - xi. Rada Evropy: jednání tematické skupiny expertů výboru CAHROM v České republice (2. a 3. října 2012, Praha) a jednání zástupců sekretariátu Výboru ministrů Rady Evropy (3. a 4. října 2012, Praha).
 - xii. Setkání lidské dimenze OBSE-HDIM (27. září 2012, Varšava).
 - xiii. Setkání Národních kontaktních míst pro Národní strategie integrace Romů (3. a 4. října 2012, Brusel).
 - xiv. Univerzální periodický přezkum Rady OSN pro lidská práva (22. října 2012, Ženeva).
- 11. Různé.
- 12. Závěr.

Schválení programu

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
16	0	1

Program byl schválen.

BOD JEDNÁNÍ Č. 3

INFORMACE O NÁVRHU STRUKTURY STÁTNÍ SPRÁVY

D. Beňák sdělil, že občanští členové Rady mají informace o vládním materiálu, jenž se týká redukce a přesunu agend některých útvarů Úřadu vlády na jiné rezorty. Agenda Rady vlády by měla v budoucnosti dle návrhu příslušet gesci MPSV. Občanští členové Rady s tímto návrhem nesouhlasí. Pod specifickým rezortem by se působnost Rady zúžila. Nadresortní status je garancí nezávislosti poradního orgánu. Požádal J. Dobeše o sdělení stanoviska MPSV k vládnímu návrhu přesunu agendy romské integrace do jeho gesce.

Rozprava:

J. Bradovou zajímalo, zda důvodem redukce a transformace lidskoprávní agendy má být úspora finančních prostředků. M. Šimůnkové není motivace tohoto kroku jasná, přesun agendy do gesce ministerstev jistě nepřinese úsporu, té lze dosáhnout pouze snížením počtu zaměstnanců, o čemž však v návrhu není explicitní zmínka. Organizačními změnami by se náklady naopak zvýšily, u Agentury by kvůli strukturaci jejího financování vznikla potřeba vytvořit nová pracovní místa. Návrh nepředkládá žádné koncepční řešení. Stávající začlenění agendy ve strukturu Úřadu vlády pokládá M. Šimůnková za opodstatněné a žádoucí, proto návrh nepodporuje, což sdělila dopisem premiérovi a místopředsedkyni vlády K. Peake, která má redukci státní správy na starosti. Poradní orgány vlády jsou platformou zástupců státní správy a občanské společnosti, jejichž nezávislost a nadresortnost by pod správou konkrétního ministerstva zanikla. Podle jejích informací by materiál měl být projednán vládou do konce roku 2012. M. Šimáček upozornil, že pokud by došlo k dezintegraci lidskoprávní agendy a jejímu rozčlenění na jednotlivé rezorty, byla by tím procedurálně ztížena nutná spolupráce. Podal návrh, aby Rada přijala usnesení s požadavkem na vládní činitele ustoupit od záměru redukce a transformace agendy Sekce lidských práv. J. Dobeš se za MPSV k návrhu vyjádřil v tom smyslu, že jim byla zpřístupněna jen část materiálu, která se jich bezprostředně týká. MPSV návrh hodnotí jako ambiciózní, zejména co se týče sloučení MPSV a

MZ. K materiálu byly ze strany ministerstva vzneseny připomínky. Předpokládá, že po projednání materiál dozná značných změn a bude podroben dalším procedurálním krokům. V reakci na D. Beňáka uvedl, že ministerstvo v návrhu postrádá zejména cost benefit analýzu. MPSV v připomínkách uvedlo, že v jeho gesci působí Rada vlády pro seniory a stárnutí populace a Rada vlády pro rovné příležitosti žen a mužů, a tudíž je myslitelné, aby do jeho působnosti přešla i další lidskoprávní agenda, nicméně postrádá možnost o návrhu diskutovat. J. Dobeš považuje návrh M. Šimáčka za relevantní. L. Poláčková vyjádřila znepokojení nad tím, že takto zásadní informaci obdrželi členové v den zasedání Rady. Kritizovala, že materiál, který se jich týká, nemají k dispozici.

**Návrh usnesení
Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny
ze dne 8. listopadu 2012
k bodu č. 3
Informace o návrhu struktury státní správy**

Rada

I. nesouhlasí, aby v rámci vládního návrhu redukce agend byly Rada vlády pro záležitosti romské menšiny, Agentura pro sociální začleňování, jakož i celá Sekce pro lidská práva, přesunuty na jiné rezorty;

II. je znepokojena, že tato informace nebyla předána v předstihu, nýbrž byla sdělena těsně před jejím zasedáním.

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
13	0	5

Usnesení bylo přijato.

BOD JEDNÁNÍ Č. 4

INFORMACE O NOMINACI NOVÝCH ČLENŮ RADY

V tomto bodě místopředsedkyně Rady vlády pro záležitosti romské menšiny, M. Šimůnková, informovala o průběhu nominace tří nových členů Rady. Jejich jmenování vyplývá z aktuální potřeby v souvislosti s odstoupením Štefana Gabča (zástupce za Karlovarský kraj), Davida Dudáše (zástupce za Plzeňský kraj) a Ing. Jozefa Holka (zástupce za Liberecký kraj). Výběr kandidátů a jejich navržení vládě ke jmenování vyplývá z usnesení Rady k bodu č. 3 ze dne 13. července 2012, v němž je uvedeno: „*Rada doporučuje svému předsedovi vybrat a navrhnout vládě ke jmenování tři z těchto kandidátů, konkrétně Jana Šipoše, Zlatuši Tomášovou, Emila Voráče, Davida Tišera, Antonína Gábora, Milana Kováče a Mgr. Sri Kumara Vishwanathana*“.

Všichni výše uvedení kandidáti byli osloveni kanceláří Rady s nabídkou ucházet se o členství v Radě, s výjimkou Antonína Gábora, kterého se nepodařilo kontaktovat. Ostatní s nabídkou souhlasili a předložili za tímto účelem své životopisy, které představují jejich odbornost, profesní zkušenosti a činnost v oblasti romské integrace.

Ve dnech 7. a 13. září 2012 se výkonná místopředsedkyně Rady Mgr. Monika Šimůnková setkala společně se zástupcem občanských členů Rady Jánem Balogem s těmi kandidáty, se kterými

doposud neměla možnost osobně jednat. Pozváni byli Emil Voráč, Milan Kováč, Jan Šipoš, Zlatuše Tomášová a David Tišer. Na základě tohoto setkání byly vytvořeny dva návrhy na jmenování nových členů Rady.

Výkonná místopředsedkyně Rady navrhla do funkce členů Rady **Davida Tišera jako zástupce za Plzeňský kraj, Emila Voráče jako zástupce za Karlovarský kraj a Mgr. Sri Kumara Vishwanathana**, který sice nepochází z Libereckého kraje, ale prokazatelně a dlouhodobě přispívá k integraci Romů do společnosti, a to nejen na regionální, ale i celostátní úrovni.

Občanští členové Rady navrhli do funkce člena Rady **Emila Voráče jako zástupce za Karlovarský kraj a Davida Tišera jako zástupce za Plzeňský kraj. Doporučili však odložit jmenování člena, který by v Radě zastupoval Liberecký kraj**, neboť ani jeden z oslovených kandidátů z tohoto kraje nepochází. Pro občanské členy Rady je důležité, aby bylo při výběru členů přihlédnuto ke krajskému rozdělení. Situace v Libereckém kraji je po událostech ve Šluknovském výběžku a po vraždě v Tanvaldu nadále nepříznivá. Nový člen Rady by proto měl průběžně monitorovat napjatou situaci v tomto regionu a měl by být připraven okamžitě zasáhnout v případě, že se na jeho území vyskytnou problémy.

Na konci října byly tyto návrhy se zdůvodněním a se životopisy všech kandidátů předloženy předsedovi vlády ke stanovisku. Odd. kanceláře Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny následně připraví materiál *Návrh na jmenování členů Rady*, který bude předložen vládě k projednání.

Hlas členů Rady je poradní, předseda Rady může jmenovat kohokoliv bez ohledu na návrhy.

BOD JEDNÁNÍ Č. 5

INKLUZIVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ A NAPLŇOVÁNÍ POŽADAVKŮ VYPLÝVAJÍCÍCH Z ROZSUDKU D. H. A OSTATNÍ VERSUS ČR

Pravidelným bodem jednání Rady je téma inkluzivního vzdělávání, které je klíčovým předpokladem pro zlepšení společenské pozice Romů v ČR. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy připravilo pro tento bod podklady v souladu s usnesením Rady ze dne 23. listopadu 2010 k bodu č. 3 Inkluzivní vzdělávání.

M. Šimůnková v této souvislosti připomněla, že je to právě pět let, co byl vynesena rozsudek Evropského soudu pro lidská práva v případě D. H. a ostatní versus Česká republika. Dále informovala, že ČR podstoupila v měsíci říjnu Univerzální periodický přezkum v Radě OSN pro lidská práva. Meziresortní delegace ČR, jejíž členkou byla i zmocněnkyně vlády, podstoupila pod vedením náměstka ministra zahraničních věcí, V. Galušky, přezkum dodržování lidských práv v České republice v rámci Rady OSN pro lidská práva. Právě úřadem zmocněnkyně pro lidská práva byla koordinována příprava na tuto významnou zahraničně politickou událost v oblasti lidských práv, a to v součinnosti s ministerstvem zahraničních věcí. Hlavní otázky přezkumu směřovaly k romské problematice, především otázce vzdělávání romských dětí, problematice ochrany práv dětí a žen a k antidiskriminační legislativě. Česká republika obdržela více než 130 doporučení. Většina z nich se týkala vzdělávání romských dětí. Česká republika se zavázala, že předloží průběžnou zprávu o plnění doporučení, která v rámci přezkumu přijala. Dále M. Šimůnková informovala o nadcházející návštěvě nově jmenovaného komisaře Rady Evropy pro lidská práva, p. Nilse Muižniekse, v České republice ve dnech 12. až 15. listopadu 2012, jejímž cílem je zmapovat situaci v oblasti lidských práv Romů a osob se zdravotním postižením. Na program jeho návštěvy je zařazena schůzka s premiérem vlády, zmocněnkyní vlády pro lidská práva a pracovníky kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a zástupci občanské části Rady.

J. Fryč, náměstek ministra školství, mládeže a tělovýchovy, řídící skupinu všeobecného, odborného a dalšího vzdělávání, představil opatření, která byla od minulého zasedání uskutečněna na podporu Romů v oblasti vzdělávání. MŠMT od léta učinilo řadu kroků ke zvýšení akceschopnosti v oblasti inkluzivního vzdělávání a naplňování rozsudku v kauze D. H. a ostatní vs. Česká republika. Nechalo si zpracovat statistické vyhodnocení dopadu opatření přijatých v minulých letech. Bylo provedeno srovnání podílu romských žáků v bývalých zvláštních školách vzdělávaných podle rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání přílohy LMP ve školním roce 2009/2010 a 2011/2012. Výsledky srovnání ukázaly, že došlo ke snížení počtu romských dětí ve zvláštních školách o 8,6 %. Přestože byla dosavadní opatření vesměs kritizována, lze konstatovat, že přeci jen nějaký přínos měla. Za zásadní ministerstvo považuje přijít s novými opatřeními, která by přinesla zlepšení v relativně krátké době. Prioritou je věnovat se tzv. hraničním dětem, jež často bývaly nesprávně diagnostikovány s poruchou LMP. Nová opatření jsou tedy zaměřena na péči o tyto děti a také na eliminaci posudků rozhodujících o přearazení do praktické základní školy.

J. Fryč představil *Plán opatření pro výkon rozsudku Evropského soudu pro lidská práva v případě D. H. a ostatní proti České republice*, který bude zmocněnec vlády pro zastupování ČR před Evropským soudem pro lidská práva prezentovat před Výborem ministrů Rady Evropy v prosinci tohoto roku. Základním cílem všech opatření je důsledné naplňování zásad školského zákona, Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, Úmluvy o právech dítěte a Ústavy České republiky tak, aby etnicita a sociální zázemí neměly vliv na zařazování žáků do vzdělávacích programů. Níže uvedená opatření vznikla v úzké spolupráci s veřejným ochráncem práv (a jeho kanceláří), Úřadem vlády ČR (se zmocněnkyní pro lidská práva a Agenturou pro sociální začleňování) a s Českou školní inspekcí.

- **Dvacet pět procent žáků bez indikace ve skupinové integraci s žáky s LMP**

Žáci bez indikace LMP jsou dosud vzděláváni ve skupinové integraci s žáky s LMP. Před novelizací vyhlášky č. 73/2005 Sb. v minulém roce bylo přípustné, aby ve třídě pro žáky se zdravotním postižením bylo zařazeno až 25 % žáků bez postižení. Po novelizaci se opatření zpřísnilo a dovoluje zařazení 25 % žáků s jiným zdravotním postižením či zdravotním znevýhodněním. Umožňuje se také dočasné zařazení žáků se zdravotním znevýhodněním nebo dokonce jen se sociálním znevýhodněním. Žáci bez mentálního postižení však ani podle současné úpravy nesmějí být vzděláváni podle vzdělávacího programu uzpůsobeného pro žáky s mentálním postižením, i když s nimi mohou ve výše uvedených případech být zařazeni v jedné třídě.

Opatření: Tolerance 25 % dětí (bez indikace) ve třídě s dětmi s indikací LMP není odůvodněná, proto bude 25% tolerance žáků se zdravotním znevýhodněním ve třídě pro žáky se zdravotním postižením z vyhlášky č. 73/2005 Sb. bez náhrady vypuštěna (bude novelizován § 10 odst. 2 vyhlášky č. 73/2005 Sb.). Zruší se také možnost dočasného zařazení žáka se zdravotním či sociálním znevýhodněním do třídy pro žáky se zdravotním postižením (vypuštění § 3 odst. 5 vyhlášky č. 73/2005 Sb.). Toto opatření by mělo vejít v platnost od začátku 2013/2014.

- **Diagnostický pobyt**

Novelizací vyhlášky č. 73/2005 Sb. v minulém roce bylo umožněno, aby případnému zařazení žáka do třídy pro žáky se zdravotním postižením předcházela diagnostický pobyt. S žákem na diagnostickém pobytu ve třídě pro žáky s LMP bylo pracováno ve smyslu programu RVP ZV – LMP. Tzv. diagnostický pobyt je využíván za účelem práce s dítětem, které potřebuje speciální péči. Dítě je pak po dobu max. 6 měsíců vzděláváno v kolektivu dětí s LMP. Diagnostický pobyt

však neúměrně zvyšuje riziko nedůvodného trvalého umístění žáka, který by mohl být vzděláván v hlavním proudu, mimo tento proud.

Opatření: Diagnostický pobyt bude z vyhlášky č. 73/2005 Sb. vypuštěn. Jako náhrada bude zvážena možnost zavedení diagnostického pozorování. Diagnostické pozorování bude směřovat k podpoře učitele vzdělávajícího dítě v hlavním proudu ze strany poradenských zařízení a dalších odborných kapacit. Opatření by mělo vejít v platnost od začátku školního roku 2013/2014, nejpozději od školního roku 2014/15.

- **Diagnostické nástroje**

V aktuálním nastavení je volba diagnostických nástrojů na psychologovi, který diagnostiku provádí. Jsou využívány nástroje, které má poradenské zařízení aktuálně k dispozici. V ČR se převážně jedná o WISC III. Tento nástroj je standardizovaný nástroj, který měří fluidní i krystalickou inteligenci. Děti, které při diagnostickém procesu v testu získají IQ nižší než 70, mohou být doporučeny pro zařazení do programu RVP ZV – LMP. Během odborných diskuzí při přípravě předkládaného konsolidovaného akčního plánu se ukázalo, že existují důvodné pochybnosti, zda jsou v současné době používané diagnostické nástroje, zejména výše uvedený WISC III, dostatečné. V průběhu konzultací bylo zejména zdůrazněno, že Diagnostika musí být orientovaná na pedagogické aspekty problémů a na výstupy, tedy doporučení pedagogům pro další práci s dítětem, neomezovat diagnostiku na pouhé konstatování stavu, zvyšovat podíl podpory pedagogů dětí se speciálními vzdělávacími potřebami oproti pouhé diagnostice.

Opatření: Diagnostické nástroje používané k diagnostice LMP budou revidovány. Cílem revize diagnostických nástrojů je zaručit kulturně férový přístup (přesněji pak naplňování práv dítěte podle Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, Ústavy a školského zákona, který zaručuje rovný přístup). Diagnostika nemůže být v žádném případě nástrojem diskriminace, ale naopak integrace a pomoci v inkluzivním vzdělávání žáků. V souvislosti s tím bude zvažováno zejména využití více nástrojů/testů (např. psychometrický test) a více přístupů k diagnostice, zavedení diagnostických nástrojů povinně používaných k diagnostice LMP do vyhlášek, úprava zákona a vyhlášky k zavedení přísnějších kvalifikačních kritérií pro osoby provádějící diagnostiku.

- **Supervizní mechanismy v oblasti diagnostiky a poradenských zařízení**

V současném nastavení jsou školská poradenská zařízení zřizována zpravidla kraji. Ředitel zařízení je v oblasti odborného řízení nezávislý na zřizovateli. Do rejstříku škol a školských zařízení jsou školská poradenská zařízení zařazována krajskými úřady, nikoli MŠMT. Metodickou roli s ohledem na problematiku rozsudku D. H. a ostatní v minulosti v silnější či slabší formě realizovalo MŠMT, či jeho přímo řízené organizace. Forma centrálního metodického vedení mohla být realizována zpravidla jen nezávaznou formou pomocí nepřímých nástrojů (zapojování do projektů, informování, společné konference, metodiky, prostřednictvím dalšího vzdělávání, zapojováním do pracovních skupin atd.). Kontrola ze strany státu ve formě inspekce byla minimální. S ohledem na organizační složení nejsou výjimkou školy, při kterých je zřízeno školské poradenské zařízení (v takovém případě o činnosti obou rozhoduje jeden vedoucí pracovník). Výše popsaný stav neskýtá dostatečné záruky provádění diagnózy v náležité kvalitě, objektivitě a nezávislosti.

Opatření: Česká republika zavede nediskriminující a plně funkční diagnostický systém, který znemožní protiprávní zařazování romských dětí do programů RVP ZV – LMP. Česká školní inspekce nově nabude kompetenci revizního orgánu. Bude tedy zajišťovat hodnocení

správnosti posudku v případě incidentu, případně při namátkových kontrolách poradenských zařízení. Role České školní inspekce v této oblasti bude významně posílena. Činnost bude zahrnuta do plánu činnosti ČŠI pro školní rok 2013/2014. Úpravou školského zákona bude zajištěno, že poradny budou zařazovány do rejstříku ministerstvem, popř. budou ministerstvem akreditovány. V oblasti diagnostických činností se začne zavádět standardizace a širší metodické vedení ze strany MŠMT.

- **Evidence a statistky v oblasti etnicity žáků vzdělávaných podle přílohy RVP ZV – LMP**

V době vydání aktualizovaného plánu opatření byla provedena dvě šetření počtu romských žáků v základních praktických (bývalých zvláštních) školách v gesci MŠMT, a to ve školním roce 2009/2010 (Ústav pro informace ve vzdělávání) a v roce 2011/2012 (Česká školní inspekce). Metodika šetření byla shodná. Lišily se zejména počty škol, kde bylo šetření prováděno. S ohledem na návratnost je možné považovat tyto informace za reprezentativní. Další šetření byla prováděna např. Institutem pedagogicko-psychologického poradenství.

Opatření: Česká republika bude za účelem monitoringu naplňování výkonu rozsudku D. H. a ostatní provádět každoroční šetření k zjištění počtu romských žáků vzdělávaných v programech podle přílohy RVP ZV – LMP. Vlastní šetření bude provádět instituce k tomu zmocněná MŠMT (např. ČŠI).

- **Přípravné třídy a mateřské školy (MŠ) při základních školách praktických**

Současný školský zákon umožňuje při všech základních školách, tedy i při základních školách praktických zřizovat mateřské školy a přípravné třídy. Děti vzdělávané v předškolním vzdělávání při základních školách praktických mohou volně navázat vzdělávání na této základní škole (ať v programu RVP ZV – LMP, či v rámci 25 % tolerance pro zdravotně postižené či sociálně znevýhodněné), což je nežádoucí. Je proto nezbytné eliminovat riziko, že děti v přípravných ročnících a mateřských školách při základních školách praktických budou „připravovány“ pro zápis do těchto škol. Část opatření o zařazování do přípravných tříd byla aplikována na základě požadavku a zkušenosti Agentury pro sociální začleňování. Přípravné třídy jsou často jedinou možností pro podporu osob sociálně vyloučených do vzdělávání hlavního proudu.

Opatření: Přípravné třídy nebudou moci být zřizovány u ZŠ praktických (novela ŠZ). O zařazení do přípravných tříd bude rozhodovat ředitel na základě vlastního posouzení speciálních vzdělávacích potřeb dítěte (bude vypuštěna podmínka vyjádření poradny). U základních škol praktických bude znemožněno zřizovat MŠ (novela ŠZ). Ředitel bude nově rozhodovat o zařazení žáka do přípravné třídy na základě jeho zhodnocení vzdělávacích potřeb žáka (podmínka vyjádření poradenského zařízení bude vypuštěna). MŠMT současně povede diskusi k zavedení posledního ročníku MŠ jako povinného.

- **Postavení a další postup s přílohou RVP ZV-LMP**

Opatření: MŠMT bude revidovat přílohu RVP ZV-LMP

MŠMT zpracuje informaci k právnímu podkladu pro vydání přílohy ve formě, ve které je vydána. Cílem revize je možné přehodnocení přílohy do metodiky práce s RVP ZV s vymezením možnosti upravovat předpokládané výstupy RVP ZV.

- **Fórum nevládních organizací k otázce rovných příležitostí ve vzdělávání**

MŠMT s ohledem na výkon rozsudku D. H. a ostatní vs. Česká republika komunikovalo s klíčovými partnery při řešení této otázky a otázky rovných příležitostí ve vzdělávání nedostatečně.

Opatření: Česká republika (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy) iniciuje vznik a bude moderovat fórum, které bude diskutovat otázky rovných příležitostí ve vzdělávání (koncept inkluzivního vzdělávání).

Česká republika řeší v dlouhodobém horizontu otázku rovných příležitostí/inkluzí, která má, jak již bylo vysvětleno výše, širší záběr než samotný výkon rozsudku D. H. ve Strategii boje proti sociálnímu vyloučení a Národním akčním plánu inkluzivního vzdělávání. Tyto dva klíčové koncepční materiály byly následně doplněny aktuálním Výzkumem veřejného ochránce práv k otázce etnického složení žáků bývalých zvláštních škol. Předkládaný plán opatření je do jisté míry s těmito dokumenty provázán.

M. Šimůnková sdělila, že od nástupu nového ministra školství vnímá pozitivní změny a vůli inkluzivní vzdělávání implementovat. Informovala také o společné výzkumné zprávě Amnesty International a Evropského centra pro práva Romů, která shrnuje poznatky z terénního výzkumu a uvádí konkrétní doporučení pro českou vládu v souladu s rozsudkem Evropského soudu pro lidská práva (ECHR). Zpráva konstatuje, že pět let poté, co ECHR v kauze D. H. versus Česká republika potvrdil, že romské děti jsou v českém školství nepřímo diskriminovány, tento stav nadále přetrvává.

J. Kalašníkov, zástupce Ministerstva zahraničí z odboru lidských práv a transformační spolupráce, poděkoval zmocněnkyni vlády za informaci o univerzálním periodickém přezkumu. Za ministerstvo potvrzuje, že klíčovým tématem diskutovaným na setkání se členy Rady OSN pro lidská práva v Ženevě bylo právě vzdělávání romských dětí. Mezinárodní společenství se na tuto otázku zaměřuje a v souvislosti s tím se Česká republika ocitá pod drobnohledem. J. Kalašníkov podal doplňující informace k nadcházející návštěvě komisaře Rady Evropy pro lidská práva Nilse Muižniekse a poděkoval zmocněnkyni vlády a řediteli Agentury za spolupráci při organizaci návštěvy. Hlavním tématem jeho programu je inkluzivní vzdělávání. Komisař se, kromě předsedy vlády, setká s ministrem vnitra, zdravotnictví, ministrem školství, mládeže a tělovýchovy a s veřejným ochráncem práv. Navštíví také základní praktickou školu v Pařížské ulici v Kladně. Další organizací, která sleduje dodržování lidských práv, je Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE). V květnu tohoto roku proběhla zjišťovací návštěva Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR), což je stálý specializovaný orgán lidské dimenze OBSE, jejímž cílem bylo zmapovat přístup romských dětí ke vzdělávání. Výstupem této návštěvy byla hodnotící zpráva, jež byla zaslána vládě ČR s doporučeními v oblasti vzdělávání a integrace příslušníků romských komunit a také prezentována v rámci OBSE ve Vídni. Uvažuje se o uspořádání follow-up návštěvy poradce pro záležitosti Romů a Sintů při ODIHR OBSE, p. A. Mirgy, na ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy a Úradě vlády, jejímž cílem by bylo podat informace o tom, jak se v České republice doporučení ze strany OBSE daří naplňovat.

Rozprava:

D. Beňák připomněl, že na minulém zasedání Rady žádal J. Stárka, tehdy ještě vrchního ředitele Sekce vzdělávání, nyní ředitele Odboru dalšího vzdělávání na MŠMT, aby do procesu tvorby opatření pro implementaci inkluzivního vzdělávání byli přizváni občanští členové Rady. J. Stárek odpověděl, že na úseku speciálního vzdělávání pracuje A. Pechová, Romka, která je odbornicí na problematiku inkluzivního vzdělávání. Z jeho reakce tedy není zřejmé, zda žádost členů Rady bere v úvahu, či nikoliv. D. Beňák sdělil, že jejich žádost trvá. K *Plánu opatření pro výkon rozsudku Evropského soudu pro lidská práva v případě D. H. a ostatní proti České republice* podotkl, že ho vnímá jako pozitivní krok, i když k němu má dílčí připomínky, které, jak doufá, budou vzaty v potaz. Plán opatření by měl obsahovat indikátory schopné generovat jednoznačná data

vypovídající o efektivitě opatření. Připomínku má také k bodu *Fórum nevládních organizací k otázce rovných příležitostí ve vzdělávání*. Spolupráci s neziskovým sektorem vnímá jako užitečnou, ale není to platforma s pravomocemi a statusem srovnatelným s orgánem státní správy. V plánu není uvedeno, jakým způsobem to povede k naplňování závazků vyplývajících z NAPIVU a ze Strategie boje proti sociálnímu vyloučení. K informaci ohledně poklesu romských dětí v ZŠ podotýká, že je otázka, zda se jedná o reálný pokles, nebo zda je tento údaj výsledkem změny pohledu na děti v tzv. hraničním pásmu. Členové Rady hodnotí kladně opatření zrušit přípravné ročníky ZŠ praktických. Zajímá je, zda stávající přípravné třídy zaniknou. Plán opatření nezahrnuje asistenty pedagoga. Členové Rady dlouhodobě kritizují současný systém jejich financování. D. Beňáka zajímalo, zda MŠMT uvažuje plán opatření rozšířit i o tuto oblast.

J. Fryč sdělil, že předkládaný materiál je ve stádiu draftu a měl být na tomto zasedání diskutován. Kritika a doporučení budou do textu zakomponovány. Přípravné třídy nebudou moci být zřizovány při ZŠ praktických. Statistika poklesu je přibližná. Data byla získána metodou kvalifikovaného odhadu. V letošním roce byli asistenti pedagoga dofinancováni navýšením prostředků v rozvojovém programu *Program financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním*. Otázka jejich financování se řeší v rámci reformy financování regionálního školství. Ministerstvo chce motivovat základní školy, aby přijímaly děti ze základních škol praktických a plnily tak integrační roli. Tomu ovšem musí odpovídat i finanční mechanismy. V plánovaném modelu financování MŠMT navrhuje základním školám vyšší normativ, což zvýší potřebnost asistentů pedagoga, to ale neznamená, že každá základní škola bude mít jednoho asistenta pedagoga, to by si vyžádalo významný nárůst finančních prostředků, které nejsou k dispozici. Návrh koncipuje řešení tak, že vyšší normativ na konkrétního žáka se s jeho přestupem odebere základní škole praktické a případně základní škole, která ho přijme ke vzdělávání v hlavním vzdělávacím proudu. Reforma regionálního školství tedy do budoucna nepočítá s financováním asistentů pedagoga formou dotačních programů.

M. Šimůnková doplnila, že proti novému systému financování regionálního školství vystupují speciální pedagogové, kteří nesouhlasí s připravovanou integrací (inkluzí) žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do běžných škol.

L. Poláčková v materiálu postrádá jako jeden z nástrojů asistenty pedagoga. Má obavu, aby jejich činnost nebyla zcela znemožněna.

S. Daniela zajímalo, zda budou posudky žáků v ZŠ praktických podrobeny revizi. Bude stanovena doba platnosti posudku, na jehož základě je dítě přerazeno do speciální školy? Dosud byla praxe taková, že žák po celou dobu své školní docházky měl vystaven jeden posudek, jehož platnost nebyla v průběhu let přezkoumána.

J. Fryč sdělil, že v roce 2013 budou nadále asistenti pedagoga financováni formou rozvojového programu, jehož rozpočet bude navýšen (oproti roku 2012) až do výše cca 100 milionů korun, v budoucnu se počítá s normativním systémem financování. Rediagnostika dětí v ZŠ praktických probíhá, toto opatření je už legislativně upraveno vyhláškou.

J. Stárek vysvětlil, že plán opatření k výkonu rozsudku D. H. a ostatní vs. ČR zahrnuje nástroje, které reagují na doporučení Evropského soudu. Navazující opatření se budou realizovat ve druhé vlně, které budou předcházet setkání zmiňovaného fóra a jiných platform. MŠMT připravuje novelizaci školského zákona, vytváří katalog podpůrných a vyrovnávacích opatření. Opatření jsou koncipována tak, aby maximum z nich bylo možno realizovat uvnitř školy bez rozvojových programů, pouze v závažných případech bude umožněno využít asistenta pedagoga. Rediagnostika je zakotvena v novele vyhlášky 72/2005 Sb., provádět se může jedenkrát ročně na žádost školy nebo zákonného zástupce.

L. Kůrová vznesla dotazy, zda ZŠ praktická je oficiální název bývalé zvláštní školy, jak si má počínat škola, když kraj odmítá dofinancovat asistenty pedagoga, a kdy vejde v platnost novela školského zákona.

J. Fryč odpověděl, že školský zákon definuje pouze pojem základní škola. V praxi ovšem existují školy s osnovami vytvořenými podle různých vzdělávacích programů. MŠMT nemůže zasahovat do záležitostí kraje, tudíž nemůže ovlivnit neochotu dofinancovávat asistenty pedagoga. V současnosti jsou definovány potřeby na změnu školského zákona a sbírají se podněty pro vytvoření novely. Poté návrh novely vstoupí do standardního legislativního procesu.

M. Šimáček ocenil návrh opatření k rozsudku D. H. i reformy regionálního školství. Problém vidí v tom, že MŠMT požádalo o připomínky Asociaci speciálních pedagogů a Asociaci pracovníků Pedagogicko-psychologických poraden, které principiálně odmítají inkluzivní vzdělávání. Proto lze předpokládat, že se k návrhu postaví negativně. Zajímá ho, jak MŠMT vypořádá připomínky, které půjdou proti všem inkluzivním opatřením. Co se týče návrhu opatření k rozsudku diagnostického pobytu, tak v dřívější verzi návrhu bylo nahrazení diagnostického pobytu diagnostickým pozorováním koncipováno jako povinnost. V nové verzi se to mění na pouhou možnost. Stejná situace se opakuje s revizí přílohy RVP ZV-LMP. Původně opatření mělo **záměr přehodnotit přílohu**, v nové formulaci opatření se říká, že cílem revize je **možné přehodnocení přílohy**. V těchto bodech se návrh zmírňuje do roviny možností než přímých cílů, proto se M. Šimáček obává, že opatření nebudou přínosná, když jejich naplňování není nutností, ale pouze možností.

J. Fryč informoval, že MŠMT dosud obdrželo připomínky pouze od České odborné společnosti pro inkluzivní vzdělávání (ČOSIV). V této otázce je ministerstvo pod tlakem petice ředitelů základních škol praktických a speciálních pedagogů, hledá kompromis, je ovšem připraveno hájit koncepci svého dokumentu.

M. Šimůnková navrhla přijmout usnesení, jež by znělo, že „Rada bere informaci poskytnutou zástupci MŠMT na vědomí a že ukládá ministerstvu pokračovat v naplňování usnesení k bodu č. 6 – Inkluzivní vzdělávání, přijatého na minulém zasedání Rady dne 13. července 2012“¹. Poté přečetla znění usnesení z 13. července.

J. Stárek k tomuto usnesení podotkl, že části II., která *žádá ministra školství předložit informace o vlivu přijatých opatření na romské děti v oblasti vzdělávání*, není možné vyhovět, jelikož zjišťování a kumulování dat o etnicitě žáků a prospěchu žáků z etnických minorit není v České republice legální. K části III. usnesení, týkající se požadavku na vytvoření metodiky monitoringu zařazování dětí do škol a tříd vzdělávacích dle rámcového vzdělávacího programu speciálního vzdělávání s přílohou LMP a počtu žáků v těchto školách a třídách, specificky žáků bez diagnózy LMP a romských žáků, uvedl, že se bude vycházet z metodiky veřejného ochránce práv, která je začleněna a popsána v plánu opatření v bodě *Evidence a statistiky v oblasti etnicity žáků vzdělávaných podle přílohy RVP ZV-LMP*. Tato metodika obsahuje instrukci k identifikaci romského žáka. Závěrem tedy shrnul, že není legální zjišťovat data o konkrétních žácích z romské minority, ale zjišťovat počet romských žáků bez spojování s osobními údaji možné je.

¹ Návrh usnesení Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny ze dne 13. července 2012 k bodu č. 6 – Inkluzivní vzdělávání

Rada I. doporučuje Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy

a) důsledně plnit požadavky Výboru ministrů Rady Evropy vyplývající z rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci D. H. a ostatní versus ČR;

b) zintenzivnit a urychlit proces začleňování romských dětí do hlavního vzdělávacího proudu a zavádění modelu inkluzivního vzdělávání v českém školství;

II. žádá ministra školství předložit do příštího zasedání Rady informace o vlivu přijatých opatření na romské děti v oblasti vzdělávání (zejména dopadu na školní prospěch, školní docházku, reintegraci ze základních škol praktických na běžné, přestup ze základních škol na střední školy a na výskyt kázeňských a výchovných problémů atd.);

III. žádá a doporučuje ministerstvu školství, aby v součinnosti s Českou školní inspekcí, Veřejným ochráncem práv a Úřadem vlády (tj. Sekce pro lidská práva a Agentura pro sociální začleňování) zavedl pravidelné roční monitorování stavu zařazování do škol a tříd zřízených dle rámcového vzdělávacího programu speciálního vzdělávání s přílohou LMP a počtu žáků v těchto školách a třídách, specificky žáků bez diagnózy LMP a romských žáků, a pro toto monitorování připravil v součinnosti s výše uvedenými partnery všeobecně akceptovatelnou odbornou metodiku a předložil ji ke stanovisku Radě.

**Návrh usnesení
Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny
ze dne 8. listopadu 2012
k bodu č. 5**

Naplnění usnesení Rady ze strany Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy

Rada

I. bere na vědomí informaci poskytnutou zástupci ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy;

II. ukládá ministerstvu pokračovat v naplnění usnesení ze dne 13. července roku 2012

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
14	0	3

Usnesení bylo přijato.

BOD JEDNÁNÍ Č. 6

**NÁVRH NA ZMĚNU STATUTU VÝBORU PRO SPOLUPRÁCI SE SAMOSPRÁVAMI A KONCEPCI ROMSKÉ
INTEGRACE A JMENOVÁNÍ PŘEDSEDY A MÍSTOPŘEDSEDY VÝBORU**

V tomto bodě bylo nutné hlasovat o návrhu nového Statutu Výboru pro spolupráci se samosprávami a koncepci romské integrace a o návrhu na jmenování nového předsedy a místopředsedy tohoto výboru. O. Klípa, tajemník Rady, představil oba návrhy.

Dne 11. 10. 2012 byl na zasedání Výboru pro spolupráci se samosprávami a koncepci romské integrace schválen návrh nového Statutu a návrh na jmenování nového předsedy a místopředsedy Výboru.

Změna Statutu reaguje v první řadě na požadavek občanských členů Rady, kteří by se chtěli do budoucna intenzivněji zabývat oblastí financování romské integrace a hodnocením účelnosti vynaložených finančních prostředků.

Vzhledem k redukci agend státní správy byl zamítnut návrh zřízovat další, v pořadí již čtvrtý výbor Rady, který by se samostatně zabýval dotační politikou ve vztahu k romské menšině. Z tohoto důvodu bylo navrženo rozšíření působnosti existujícího Výboru pro spolupráci se samosprávami a koncepci romské integrace o oblast financování romské integrace a dále zřízení dotační pracovní skupiny, která by se touto oblastí intenzivně zabývala a prostřednictvím Výboru předkládala Radě k projednání příslušná doporučení.

Členové Výboru využili příležitosti a provedli další dílčí změny Statutu. Změny vedou k upřesnění některých činností, které byly už dříve v působnosti Výboru, a jejich propojení s příslušnou legislativou (upřesnění činnosti Výboru ve vztahu ke krajům a obcím, provázání s ustanoveními § 6, odst. 7 a 8 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů).

Část změn směřuje k formalizaci postupů, které se v praxi v průběhu činnosti Výboru osvědčily (např. rozšíření členské základny o krajské koordinátory pro romské záležitosti v odst. 3 čl. 3 či

ukotvení pozice tajemníka Výboru v samostatném čl. 9 a převedení některých úkolů, které byly dříve v gesci místopředsedy Výboru, do jeho gesce).

Jiné změny usilují spíše o zvýšení flexibility působení Výboru, zejména v krizových situacích, kdy je nutné urgentně projednat příslušnou událost a učinit rychlé rozhodnutí (rozšíření pravomocí předsedy Výboru, který by nově mohl zahájit proces písemného projednávání naléhavé záležitosti, kdy tento proces může vyústit v přijetí usnesení Výboru per rollam).

Ostatní změny jsou ryze formální povahy. Jedná se o upřesnění některých užívaných pojmů či o zvýšení přehlednosti Statutu Výboru (např. převedení ustanovení týkajících se spolupráce členů Výboru s vnějšími subjekty z čl. 2, který by měl nově upravovat pouze obsahové vymezení činnosti Výboru, do samostatného čl. 8 Vnější spolupráce). Návrh nového Statutu se zvýrazněnými změnami byl přílohou podkladů rozeslaných členům Rady.

Kromě změny Statutu je také nutné **jmenovat nového předsedu a místopředsedu Výboru**. Jmenování reaguje na odstoupení Ing. Jozefa Holka z této funkce. Statut Výboru také umožňuje zřídit pozici místopředsedy Výboru. Tato funkce však nebyla v minulosti obsazena, což v praxi komplikovalo fungování Výboru v situaci, kdy byl předseda Výboru nepřítomen. Z tohoto důvodu se členové Výboru rozhodli tuto pozici obsadit.

Dne 11. 10. 2012 byli na zasedání Výboru navrženi kandidáti **Ján Balog** na post předsedy a **Mgr. Jozef Baláž** na post místopředsedy Výboru, a to vzhledem k jejich dlouhodobým zkušenostem v oblasti romské integrace. Oba kandidáti jsou zároveň i členy Rady, mohou tedy přímo na jejím zasedání tlumočit členům Rady podněty a doporučení Výboru.

**Návrh usnesení
Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny
ze dne 8. listopadu 2012
k bodu č. 6**

**Změna Statutu Výboru pro spolupráci se samosprávami a koncepci romské integrace a návrh
na jmenování předsedy a místopředsedy Výboru**

Rada

- I. schvaluje** návrh Statutu Výboru pro spolupráci se samosprávami a koncepci romské integrace;
- II. navrhuje** výkonné místopředsedkyni Rady jmenovat Jána Baloga do funkce předsedy a Mgr. Jozefa Baláže do funkce místopředsedy Výboru.

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
17	0	0

Usnesení bylo přijato.

BOD PROGRAMU Č. 7

NÁVRH NA ZŘÍZENÍ DOTAČNÍ PRACOVNÍ SKUPINY RADY

Jak již bylo zmíněno v předchozím bodě, návrh změn Statutu Výboru pro spolupráci se samosprávami a koncepci romské integrace, souvisí se záměrem zřídit dotační pracovní skupinu Rady. Návrh na zřízení této skupiny prezentovala A. Baršová, ředitelka odboru lidských práv a ochrany menšin.

Tento návrh reaguje na požadavek občanských členů, aby se Rada intenzivněji zabývala oblastí financování romské integrace a hodnocením účelnosti vynaložených finančních prostředků.

Tato skupina by úzce spolupracovala s *Výborem pro spolupráci se samosprávami a koncepci romské integrace*, kterému by předkládala své výstupy k širší diskusi. Poté by svá doporučení postoupila Radě k projednání.

Dotační pracovní skupina bude zřízena na základě ustanovení čl. 8 Statutu Rady, v němž je uvedeno, že předseda zřizuje pracovní skupiny na návrh Rady a ruší je podle potřeby.

Členové pracovní skupiny se budou zabývat:

- monitorováním a analyzováním efektivity dotačních programů zaměřených na podporu romské integrace;
- identifikací vlivu/praktických dopadů programů a z nich podpořených projektů na situaci Romů;
- identifikací faktorů/překážek, které ovlivňují úspěšnost programů či přímo snižují efektivitu vynaložených finančních prostředků;
- identifikací příkladů dobré praxe a zdůvodňováním potřeby investic do integračních nástrojů, které prokazatelně přispívají ke zlepšení situace Romů v ČR;
- tvorbou podkladů pro jednání Rady s doporučeními ke změně koncepce existujících dotačních programů (např. cílových skupin programů, podmínek pro poskytnutí dotace, kritérií pro hodnocení projektů);
- projednáním doporučení přímo s poskytovateli dotací;
- připomínkováním materiálů, které se dotýkají oblasti financování romské integrace.

Výstupy pracovní skupiny tedy budou na úrovni doporučení, která budou předkládána Radě k projednání. Tato doporučení se poté mohou odrazit v usneseních Rady, kde již mohou být příslušným poskytovatelům dotací kladeny úkoly.

Rozprava:

R. Jiránek, zástupce ministerstva vnitra, vyjádřil pracovní skupině podporu. Byl by rád, kdyby se při sestavování její členské základny nezapomnělo na pracovníky ministerstva vnitra, kteří by měli zájem se na činnosti skupiny podílet, mohli nabídnout svoje zkušenosti s dotačními tituly a načerpat informace v oblasti romské integrace.

D. Beňák připomněl, že při MPSV v rámci Operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost Evropského sociálního fondu byla ustanovena Pracovní skupina pro záležitosti romských komunit a Pracovní skupina pro evaluaci, která hodnotí efektivitu projektů zaměřených na integraci Romů. Už tedy existuje skupina s podobným zaměřením a bylo by dobré její činnost obnovit. K návrhu na zřízení nové dotační skupiny dodal, že je třeba definovat její poslání a úkoly.

J. Dobeš je toho názoru, že navrhovaná pracovní skupina by nedublovala agendu té stávající, naopak vidí mezi jejich činnostmi návaznost. V současné době se plánuje nové kohezní období a s tím související dotační podpora EU pro léta 2014–2020. Skupina se tedy bude věnovat přípravě čerpání prostředků evropských fondů v příštím programovacím období. Pokud Rada vlády ustanoví dotační pracovní skupinu, MPSV by tam mělo mít svého zástupce, už jen proto, že od roku 2014 nastanou změny v oblasti financování sociálních služeb, které by mělo přejít do správy krajů a obcí. To jistě bude mít vliv na služby zacílené na romské etnikum. Souhlasí s J. Balážem, že analýza nákladů na integraci Romů je potřebná. Doporučoval by, aby si skupina k analýze vymezila určité území, nikoliv celou Českou republiku, aby mohla vyprodukovat pilotní materiál v řádu několika měsíců.

M. Šimůnková se domnívá, že pokud by se do dotační skupiny začlenili zástupci rezortů, kteří se podílí na financování romské integrace, bylo by reálné analýzu nákladů a efektivity vynaložených prostředků vytvořit.

**Návrh usnesení
Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny
ze dne 8. listopadu 2012
k bodu č. 7**

Návrh na zřízení dotační pracovní skupiny Výboru pro spolupráci se samosprávami a koncepci romské integrace

Rada

- I. schvaluje** návrh na zřízení dotační pracovní skupiny Výboru pro spolupráci se samosprávami a koncepci romské integrace ve smyslu článku 7 statutu tohoto výboru;
- II. ukládá** dotační pracovní skupině zabývat se otázkami financování romské integrace ve smyslu článku 2, odstavce 2, písmena e statutu výboru a plnit další úkoly ve smyslu článku 2, odstavce 2, písmena f statutu;
- III. pověřuje** výkonnou místopředsedkyni Rady jmenovat na návrh předsedy Výboru členy dotační pracovní skupiny.

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
16	0	0

Usnesení bylo přijato.

BOD JEDNÁNÍ č. 8

DOTAČNÍ ŘÍZENÍ ÚŘADU VLÁDY ČR NA PODPORU ROMSKÉ INTEGRACE

V tomto bodě programu představil tajemník Rady, O. Klípa, technické změny a upřesnění Jednacího řádu Komise pro hodnocení projektů v rámci dotačních programů Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce, Podpora terénní práce a Podpora koordinátorů pro romské záležitosti a návrh na jmenování členů komise pro hodnocení projektů v rámci dotačních programů Úřadu vlády ČR na podporu romské integrace.

Návrh Jednacího řádu Komise pro hodnocení projektů v rámci dotačních programů Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce, Podpora terénní práce a Podpora koordinátorů pro romské záležitosti

Změny Jednacího řádu jsou dvě. Jedna je čistě technická, reaguje na novelizaci směrnice vedoucího Úřadu vlády ČR č. 19 z roku 2011 o poskytování neinvestičních dotací k financování programů v oblasti lidských práv (viz směrnice 7/2012). Do Jednacího řádu tudíž musela být zanesena informace o změně směrnice. Druhá změna je věcného charakteru a stanovuje, že se členové hodnotitelské komise mohou účastnit hodnocení projektů těch dotačních titulů, ve kterých nehrozí riziko podjatosti nebo konfliktu zájmů z důvodu jejich členství v občanském sdružení, které v dotačním titulu žádá o dotaci, nebo jejich zaměstnaneckého poměru v orgánu samosprávy, který podává žádost o podporu terénní sociální práce. V bodě 3 Jednacího řádu je tedy vložena formulace: „Pokud je člen komise jmenován jen pro některé dotační programy, účastní se jednání komise pouze pro tyto programy.“

Návrh usnesení Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny ze dne 8. listopadu 2012 k bodu č. 8

Dotační řízení Úřadu vlády ČR na podporu romské integrace

Rada

- I. schvaluje** návrh Jednacího řádu Komise pro hodnocení projektů v rámci dotačních programů Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce, Podpora terénní práce a Podpora koordinátorů pro romské záležitosti.

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
14	0	0

Usnesení bylo přijato.

Návrh na členy Komise pro hodnocení projektů

O. Klípa oznámil, že byla snaha prosadit do komise maximální počet hodnotitelů navržených občanskými členy Rady. Kritériem výběru byla formální způsobilost k výkonu funkce (nesmí hrozit podjatost, konflikt zájmů) a odborná kvalifikace. M. Šimůnková doplnila, že dle statutu Rady jmenuje členy hodnotitelské komise předseda Rady, tj. P. Nečas. Statut neuvádí povinnost předložit předsedovi Rady návrh odsouhlasený členy Rady, ale z hlediska transparentnosti rozhodovacích procesů je vhodné její složení s členy Rady konzultovat.

Jmenný seznam navrhovaných členů hodnotitelské komise 2013

1. Martin Martínek² – předseda komise (odd. KRP ÚV ČR)
2. Eva Košatková (odd. KRP ÚV ČR)
3. Margita Wagner (odd. KRP ÚV ČR)
4. Pechová Anna (MŠMT)
5. Radek Jiránek (MV)
6. Suda Radek (MPSV)

² Vedoucí odd. kanceláře RVRZM od 1. 12. 2012

7. Švec Jakub (ASZ ÚV ČR)
8. Horváth Zdeněk (Integrační centrum Praha)
9. Rameš Filip (OPEN SOCIETY FUND Praha)
10. Sutorý Robert (TP obce Hranice, člen Výboru pro spolupráci se
samosprávami)
11. Adam Milan (TP obce Chomutov)

Rozprava:

L. Poláček postrádá ve složení komise člena/y Rady. M. Šimůnková vysvětlila, že v návrzích, které od členů Rady obdržela, bylo jméno pana D. Beňáka a P. Bangy. To, že nakonec členy komise nejsou, není svévole, je to výsledek vývoje (funkci sami odmítli nebo nesplňují formální kritéria z důvodu konfliktu zájmů, či podjatosti). O. Klípa doplnil, že ti členové Rady, kteří pracují jako romští koordinátoři, jsou do rozhodovacího procesu zapojeni tak, že vypracovávají písemné hodnocení konkrétních projektů. D. Beňák vznesl dotaz, zda by se dalo využít možnosti, kterou stanovuje odst. 10 Jednacího řádu komise, a sice přizvat na jednání komise hosta. Tento host (člen Rady) by mohl, bez kompetence do jednání zasahovat, plnit funkci supervizora. A. Baršová odpověděla, že host, stejně jako jakýkoliv jiný člen komise, by byl vázán mlčenlivostí. Nemohl by tedy na Radě přednést informace jiné, než ty obsažené v zápise. Zápis bude pravděpodobně zveřejňován na webu ministerstva financí a jako příloha zápisu ze zasedání RVZRM bude dostupný na stránkách Úřadu vlády ČR.

Informace o dotačních programech Úřadu vlády ČR na podporu romské integrace

A. Baršová shrnula podmínky a plánovaný průběh dotačního řízení na rok 2013. Výzva k předkládání programů byla zveřejněna 30. července 2012. Výzvy byly vyhlášeny ke stejným dotačním titulům jako v minulém roce, tj. Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce, Podpora terénní práce a Podpora koordinátorů pro romské záležitosti. Uzávěrka žádostí byla ke dni 31. října. Do programu Podpora terénní práce bylo podáno 50 žádostí, do programu Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce 99 žádostí a do programu Podpora koordinátorů pro romské záležitosti 13 žádostí. Nyní probíhá formální vyhodnocování žádostí. Do konce roku bude ukončen proces vyhodnocování žádostí dvěma hodnotiteli. Co se týče výše prostředků alokovaných na tyto programy, tak tato informace není známa. Otázka rozpočtu je stále živá. Při sestavování rozpočtu za Sekci lidských práv se navrhovalo, aby výše podpory byla zachována jako v minulém roce. Faktem však je, že celkové finanční výhledy mají klesající tendenci. Dle informací dostupných v době sestavování rozpočtu by částky měly zůstat zhruba na stejné úrovni jako v r. 2012. Při zpracování návrhu rozpočtu sekce vycházela z konzultací se členy Rady a dalšími odborníky, z nichž vyplynula priorita usilovat minimálně o zachování stejné částky v programu Podpora koordinátorů pro romské záležitosti. U programu Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce, určeného pro neziskový sektor, bylo navrženo mírné navýšení, ovšem s analogickým snížením v programu Podpora terénní práce. V současné chvíli však byla avizována informace, že dojde k přepracování rozpočtu, pochopitelně směrem ke snížení prostředků.

Rozprava:

J. Baláž poukázal na skutečnost, že od roku 2010 došlo v dotačních programech pro romskou integraci k poklesu dotací ze 40 na 25 milionů. Je zajímavé srovnat tyto částky s výdaji v řádu stovek milionů, které se vynaložily na policejní zásahy na Šluknovsku v roce 2011. V rámci dotačních programů MPSV postrádá dotační tituly podpory komunitní práce a problematiky bydlení. MMR poskytuje v oblasti bydlení investiční dotace, ale měkké projekty nepodporuje.

Přestože dosud nebyla vytvořena analýza efektivity dotačních programů, domnívá se, že je to smysluplná investice. Proto chce požádat Radu, aby formou usnesení vyjádřila nesouhlas se snižováním dotací v dotačních programech Úřadu vlády zaměřených na romskou integraci a navýšila částku na hodnotu z roku 2010.

D. Beňák dodal, že návrh usnesení pana Baláže zní v této době „troufale“, avšak situace v sociálně vyloučených lokalitách je natolik špatná, že pokud stát nebude na její řešení vynakládat žádné prostředky, krize dosáhne takových rozměrů, že nebude zvládnutelná ani ufinancovatelná. Proto návrh J. Baláže podporuje. Připomíná, že pokud se v rámci Evropského sociálního fondu nepodaří navázat novým kohezním obdobím, nastane dramatický propad sociálních a návazných služeb.

**Návrh usnesení
Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny
ze dne 8. listopadu 2012
k bodu č. 8**

Dotační programy Úřadu vlády ČR na podporu romské integrace

Rada

- I. nesouhlasí** s klesající finanční podporou v programech Úřadu vlády ČR na podporu romské integrace;
- II. doporučuje** vládě ČR alokovat ve prospěch dotačních programů Úřadu vlády s názvem Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce, Podpora terénní práce a Podpora koordinátorů pro romské záležitosti pro rok 2013 částku 38 milionů, což odpovídá částce z roku 2010.

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
13	0	5

Usnesení bylo přijato.

BOD JEDNÁNÍ č. 9

INFORMACE O PŘIPRAVOVANÉM ROZPOČTOVÉM OBDOBÍ STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ 2014–2020

Tento bod jednání byl věnován zcela zásadnímu tématu financování projektů zaměřených na sociální začleňování Romů ze strukturálních fondů EU. Proto je ostře sledováno i nastavení podpory v následujícím rozpočtovém období 2014–2020. Náměstek ministra pro místní rozvoj, JUDr. Ing. J. Nováček, představil přehled podpory romské integrace v rámci tematických oblastí pro programové období 2014–2020. Zásadním dokumentem pro programové období 2012–2020 je *Dohoda o partnerství*. Vymezuje spolupráci mezi Evropskou komisí a členským státem, stanovuje priority, strategie a opatření, které musí být implementovány pro efektivní čerpání fondů. Podmínkou je sledování cílů strategického materiálu evropské unie *Evropa 2020*. Evropské fondy zahrnují následující dílčí fondy: Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond, Fond soudržnosti, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova, Evropský námořní a rybářský fond. Členům Rady byl dán k dispozici materiál MMR s názvem *Podklad pro přípravu Dohody o partnerství pro programové období 2012–2020*. Tento materiál byl předložen do mezirezortního připomínkového řízení. Jakmile budou připomínky vypořádány a materiál následně projednán a schválen vládou, bude se moci přistoupit k vyjednávání *Dohody o partnerství*. Koordinátorem vyjednávání je MMR, stejně jako v předchozím programovém období. Podklad pro přípravu

Dohody byl prezentován v co nejširším okruhu sociálních, hospodářských i neziskových partnerů. Celková alokace pro období 2007–2013 činila 763 miliard korun. Zprávy z Evropské komise avizují 20% pokles alokace pro následující období. Proto Evropská komise stanovila priority sledující evropské, nikoliv pouze národní cíle (definovány ve strategii *Evropa 2020*). Podmínkou také je, že intervence musí zahrnovat řešení problému, které bude možno vyjádřit kvantifikací. Stát si musí stanovit strategické vize, definovat pět národních rozvojových priorit, z nich vytvořit tzv. tematické okruhy a posléze operační programy. Je zadáno snížit počet operačních programů. Tematické okruhy v ČR jsou následující: efektivní trh práce, boj s chudobou, inkluze, zdraví, integrovaný rozvoj území. Tyto okruhy budou řešeny prostřednictvím operačních programů: „Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost“, „Výzkum, vývoj, vzdělávání“, „Doprava“, „Životní prostředí“, „Zaměstnanost“, „Integrovaný regionální operační program“, „Praha – pól růstu České republiky“. Cílem dokumentu *Podklad pro přípravu Dohody o partnerství pro programové období 2012–2020* je dosáhnout shody s Evropskou komisí. Její zástupci navštíví 22. listopadu 2012 ČR s tzv. Position paper, hodnotícími stav naší přípravy. Pokud nastane shoda, bude se pokračovat v harmonogramu. V současnosti je navržen pouze obecný rámec operačních programů, to znamená, že dosud nejsou podrobně definovány po obsahové stránce. Je zřejmé, že správou operačních programů budou pověřeny řídicí orgány, ale implementační struktury definovány nejsou.

V aktuálním období 2007–13 se otázka romské integrace řeší v operačním programu lidské zdroje a zaměstnanost, kam spadala podpora sociální integrace romských lokalit, integrace sociálně vyloučených skupin, podpora sociální integrace a sociálních služeb. Další operační program je: vzdělávání pro konkurenceschopnost a integrovaný operační program. Co se týče národních prostředků, v gesci MMR byl v rámci Podpory venkova zřízen program s názvem Podpora zapojení romských komunit do života obce. Program, ačkoliv nebyl příliš administrativně náročný a podpora mohla být udělena až ve výši 400 tisíc korun, nebyl příliš využíván. V letošním roce bylo podáno pouze 7 žádostí, z nichž uspěli pouze 3 žadatelé.

BOD JEDNÁNÍ č. 10

INFORMACE ČLENŮM RADY

M. Šimůnková shrnula činnost kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny, Sekce lidských práv a Agentury pro sociální začleňování. Informace byla poskytnuta také v písemné formě.

Rozprava:

J. Kalašník tlumočil apel ministerstva zahraničí využít nabídku zastupitelských úřadů a ambasád v zahraničí pro prezentaci toho, co bylo na poli romské integrace v ČR dosaženo. V zahraničí se bedlivě sleduje stav a vývoj lidských práv, proto bychom měli přispět k lepšímu obrazu naší země a informovat o přínosu naší práce, abychom se pro příště vyhnuli kritice v oblastech, kde to není třeba.

M. Šimůnková ocenila podporu MZV.

M. Šimáček informoval o publikaci *Příručky pro obce*, jež sumarizuje příklady dobré praxe v oblasti sociálního začleňování. Nejedná se pouze o poznatky Agentury, ale i jejích partnerů.

R. Jiráňka zaujala zpráva o vývoji na Šluknovsku. Reagoval na ni sdělením nejnovějších informací. Policejní služebna ve Velkém Šenově se rušit nebude. Ve Varnsdorfu bude personální kapacita snížena o jednoho policistu, v Rumburku o tři policisty. Přestože policistů bude méně, jelikož policie, stejně jako ministerstvo vnitra, bude mít pro své hospodaření méně finančních prostředků, tento region získal paradoxně výhodu – v důsledku šluknovských nepokojů zde byla zřízena

pořádková jednotka. Policisté nebudou sedět na služebně, nýbrž posílí dennodenní služby v rizikových lokalitách. K prezentaci p. náměstka Nováčka dodal, že z podkladů, které ministerstvo vnitra pro ministerstvo pro místní rozvoj připravilo, se vytratily některé priority, zejména bezpečí, veřejný pořádek, prevence kriminality.

S. Daniel ke zprávě týkající se Šluknovska poznamenal, že v souvislosti s evaluací postupu orgánů veřejné správy při řešení eskalace napětí na Šluknovsku bylo dne 29. srpna 2012 přijato vládní usnesení č. 628. V bodě 2 tohoto usnesení se zmocněnkyni vlády pro lidská práva ukládá zřídit pracovní skupinu pro řešení sociálních nepokojů, složenou ze zástupců MPSV, MŠMT, MMR, MV, MPO a Agentury pro sociální začleňování, k zajištění koordinace postupu státní správy při mírnění sociálních nepokojů v regionech. Uvědomuje si, že není lehké prosadit, aby do této skupiny byli zapojeni také zástupci obyvatel vyloučených lokalit nebo členové občanské části Rady, přesto si myslí, že by mohli být na setkání zváni jako hosté. Očekával, že s tímto požadavkem vystoupí samotní členové občanské části Rady.

M. Šimůnková odpověděla, že je úspěch, že vláda tento materiál vůbec přijala. V současné chvíli vzniká členská základna skupiny. Upozorňuje, že jde o postup státní správy, skupina je proto složená ze zástupců rezortů a dalších orgánů státní správy. V materiálu tedy nebylo stanoveno, že má být přítomen občanský člen Rady nebo krajský koordinátor. Nicméně je otevřená tomu, aby se tito lidé jednání účastnili.

BOD JEDNÁNÍ Č. 11

RŮZNÉ

M. Šimůnková upozornila, že vládní materiál Koncepce romské integrace je platný do roku 2013. Konceptci je nutné aktualizovat. Optimální by bylo, aby se do její tvorby zapojili romští členové Rady. Je důležité zamyslet se, jaká témata v ní prosazovat, aby nedocházelo k duplicitě s materiálem Agentury *Strategie boje proti sociálnímu začleňování*. Klade důraz na etnickou perspektivu koncepce. Zvažuje návrh její delší platnosti. O. Klípa doplnil, že závazek aktualizovat koncepci romské integrace plyne z usnesení vlády z prosince 2009. Povinnost předložit aktualizovanou verzi je stanovena k 30. prosinci 2013. Primárně by se tvorbou koncepce měl zabývat Výbor pro spolupráci se samosprávami a koncepci romské integrace, který dle svého statutu připravuje pro koncepci podklady. V úvodu bude nová koncepce definovat základní principy a cíle politiky romské integrace na léta 2014–2017 (případně 2020). Koncepce předloží návrh opatření v těch oblastech, které doporučuje Rámec EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů do roku 2020, a to: vzdělávání, zaměstnanost, bydlení, zdravotní péče a přístup k základním veřejným službám, bezpečnost, dále průřezová témata: diskriminace, rovnost romských žen a mužů a v neposlední řadě rozvoj romské kultury a jazyka.

BOD JEDNÁNÍ Č. 12

ZÁVĚR

M. Šimůnková ukončila jednání.

Zapsala: Bc. Nikola Ludlová

Schválila: Mgr. Monika Šimůnková

(výkonná místopředsedkyně Rady)

V Praze dne: